

ผลของการออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยา
ที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว

นาง นภาพร หะวานนท์

001131

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

แผนกวิชาสังคมวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

I 1589A8A%

THE EFFECTS OF THE EMPLOYMENT OF WIVES ON
FAMILY RELATIONSHIPS

Mrs. Napaporn Havanon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Sociology

Department of Sociology
Graduate School
Chulalongkorn University

1977

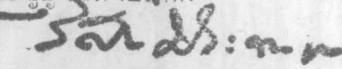
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว

โดย นาง นภาพร หะวานนท์

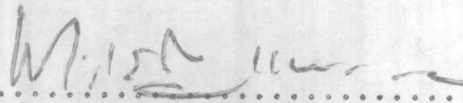
แผนกวิชา สังคมวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์

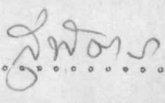
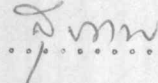
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิศรา สุภาพ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาที่มีต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว

ชื่อนิติศ นาง นภาพร หะวานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์

แผนกวิชา สังคมวิทยา

ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์จะทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับ ผลของการออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาที่มีต่อ การแบ่งงานในครอบครัวและความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างสามีและภรรยาที่แสดงออกมาทั้งในด้านความคิดและพฤติกรรมของคู่แต่งงาน

ข้อมูลที่น่าสนใจในการศึกษานี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ภรรยาและการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองของสามี โดยได้เลือกตัวอย่างจากครอบครัวที่อยู่ในเคหะชุมชนคลองจั่นทั้งหมด 100 ครอบครัว ในจำนวนนี้ เป็นครอบครัวที่ภรรยาไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน 50 ครอบครัว และเป็นครอบครัวที่ภรรยาออกไปทำงานนอกบ้าน 50 ครอบครัว

ผลการวิจัย พบว่า การออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการแบ่งงานในครอบครัว และโครงสร้างทางอำนาจของสามีและภรรยา และเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ

1. การออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาทำให้ภรรยาลดการมีตัวตนช่วยรับภาระในงานบ้านลง เพราะครอบครัวเหล่านี้ได้จ้างคนรับใช้เข้ามาช่วยทำงานบ้านมากขึ้น และในกรณีที่ครอบครัวไม่มีคนรับใช้ สามีได้เข้ามาช่วยภรรยาทำงานบ้านเพิ่มขึ้น เพื่อให้ชีวิตครอบครัวดำเนินไปได้

2. การออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยาทำให้สามีและภรรยาเปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับการแบ่งงานหรือการแบ่งบทบาทตามประเพณี ไปสู่ความคิดที่ว่า สามีและภรรยาควรมีอำนาจเท่าเทียมกันมากขึ้น

3. การออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยา ทำให้ภรรยาเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของครอบครัวเพิ่มขึ้น

4. การออกไปทำงานนอกบ้านของภรรยา ทำให้สามีและภรรยาเปลี่ยนแปลงความคิดที่ว่า สามีควรเป็นใหญ่ในครอบครัว ไปสู่ความคิดที่ว่า สามีและภรรยาควรมีอำนาจเท่าเทียมกันมากขึ้น

Thesis Title   The Effects of the Employment of Wives on
                         Family Relationships.
Name   Napaporn Havanom
Thesis Advisor   Dr. Amara Pongsapich
Department   Sociology
Academic Year   1977

ABSTRACT

The purpose of this study is to test hypotheses about the effects of the employment of the wives on division of household tasks and the power relationships between the husbands and wives as shown in marital ideology and behavior.

The data for the present study were gathered by interviewing the wives and collecting questionnaires answered by their husbands. The total sample included 100 families in Klong Chun Community. Within this sample were 50 families of nonworking wives and 50 families of working wives.

The data suggest that the employment of the wives has caused some changes in division of household tasks and in the power relationships between husbands and wives as hypothesized. The results are as follows:

1. The employment of the wives outside the home functions to decrease their participation in household tasks since these families have the servants to help them. But when having no servant the husbands have to increase their

participation in some household tasks in order to maintain the smooth functioning of the households.

2. The employment of the wives outside the home functions to change the attitude of husbands and wives from traditional sex role ideology toward an equalitarian role.

3. The employment of the wives outside the home functions to increase their decision-making in the families.

4. The employment of the wives outside the home functions to change the attitude of the husbands and wives from male dominance ideology toward an equalitarian power relationships between husbands and wives.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือและแนะนำจาก อาจารย์และเพื่อนๆ ตลอดจนผู้ที่อยู่ใกล้ชิดมากมาย ซึ่งข้าพเจ้าขอกล่าวนามไว้เพื่อเป็นเกียรติ ณ ที่นาคือ

ศาสตราจารย์ ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง หัวหน้าแผนกสังคมวิทยา และเป็นประธาน ในการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้เป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำมาตั้งแต่ในเรื่องการกำหนด ปัญหาและหัวข้อวิทยานิพนธ์ และยังได้เป็นผู้ให้ความกระจ่างต่างๆ เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับ การเขียนวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังได้ให้คำแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอ ตาราง ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่ใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ด้วยความกรุณา ของอาจารย์ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงสำเร็จลงด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้ความ เอาใจใส่ และให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดมา ทำให้ข้าพเจ้ามีความ มั่นใจและเกิดกำลังใจที่จะพยายามทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จไปโดยเร็ว อาจารย์ได้กรุณา อ่านต้นฉบับวิทยานิพนธ์อย่างละเอียดทุกชั้นตอน และได้ให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งข้าพเจ้าเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิศรา สุภาพ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แน่งน้อย นະมาตร์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องการสุ่ม ตัวอย่างและได้เป็นผู้ที่ให้ความรู้ในด้านวิชาสถิติ จนข้าพเจ้าสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

เพื่อนนิสิตปริญญาโท ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าในเรื่อง การโรเนียวแบบ สอบถาม การทำ Sampling Frame และในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย และนับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น อย่างมาก คือ คุณมนัส มอมมัน, คุณวิวัฒน์ ไ้มแก่นสาร, คุณจันทร์พร สุขชาติ,

คุณเพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง, คุณพะเยียบ สุทธิจำภู, คุณพรพรรณ สุรนนท์, คุณมาลินี ศรีวรรณยศ,
คุณจิราภรณ์ เสวทรวิทย์, คุณมนตรี คงตระกูลเทียน, คุณเมธีมัย ทองเสวต, คุณวิลาวัลย์
ศรัยไธยาพร และคุณดวงทิพย์ เรื่องสุริยพงศ์

คุณโสภณ หะวานนท์ สามีของข้าพเจ้า ซึ่งได้คอยให้กำลังใจและสนับสนุนเท่าที่จะ
ทำได้ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างเต็มที่ และทำ
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างรวดเร็ว

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ และขอขอบคุณเพื่อนๆ
ตลอดจนสามีของข้าพเจ้า ไว้ ณ ที่นี้ เพราะถ้าปราศจากความช่วยเหลือและสนับสนุนจาก
ท่านแล้ว ข้าพเจ้าคงไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. ระเบียบวิธีวิจัย.....	21
3. การแบ่งงานและความคิดเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตามประเพณี....	39
4. อำนาจการตัดสินใจและความคาดหวังในเรื่องอำนาจ.....	67
5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	83
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	94
ประวัติ	111

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 ครอบครัวที่ภรรยาทำงานและไม่ทำงานจำแนกตามองค์ประกอบของครอบครัว	34
2 ครอบครัวที่ภรรยาทำงานและไม่ทำงานจำแนกตามอายุของสามีและภรรยา	35
3 ครอบครัวที่ภรรยาทำงานและไม่ทำงานจำแนกตามความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา	35
4 ครอบครัวที่ภรรยาทำงานและไม่ทำงานจำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของสามีและภรรยา	36
5 ครอบครัวที่ภรรยาทำงานและไม่ทำงานจำแนกตามความแตกต่างของระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของสามีและภรรยา	37
6 ครอบครัวที่ภรรยาทำงานและไม่ทำงานจำแนกตามจำนวนปีที่สมรส	38
7 การแบ่งหน้าที่ในงานส่วนที่เป็นงานของภรรยา	40
8 จำนวนครอบครัวที่มีคนรับใช้และไม่มีคนรับใช้	42
9 การแบ่งหน้าที่ในงานบ้านส่วนที่เป็นงานของภรรยาในกรณีที่ครอบครัวประสบปัญหาไม่มีคนรับใช้	43
10 ค่าปานกลางของการมีส่วนร่วมในการทำงานบ้านของภรรยา	44
11 การแบ่งหน้าที่ในงานบ้านส่วนที่เป็นงานของสามี	45
12 การแบ่งหน้าที่ในงานบ้านส่วนที่เป็นงานทั่วไป	46
13 การแบ่งหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกที่ยังเล็ก	47
14 ค่าปานกลางของการมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูลูกของสามีและภรรยา	48
15 การแบ่งหน้าที่ในงานดูแลลูกที่อยู่ในวัยเรียน	50
16 ค่าปานกลางของการมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูลูกที่อยู่ในวัยเรียนของสามีและภรรยา	51
17 ผลการวิเคราะห์ความแนบเนียนของข้อความที่ใช้วัดความคิดเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตามประเพณีในครอบครัว	54

ตารางที่

ฉ

หน้า

18	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตาม ประเพณีในครอบครัว	55
19	คำปานกลางของความคิดของภรรยาเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตามประเพณี ในครอบครัวจำแนกตามระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของภรรยา	56
20	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตาม ประเพณีในครอบครัว จำแนกตามความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาชั้น สูงสุดของสามีและภรรยา	58
21	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตาม ประเพณีในครอบครัว จำแนกตามความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและ ภรรยา	59
22	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตาม ประเพณีในครอบครัวกับการที่สามีเข้ามาช่วยภรรยาทำงานบ้าน	60
23	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำปานกลางของการแสดงความคิดเห็น ของสามีเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทตามประเพณีในครอบครัวกับการที่สามีเข้า มาช่วยภรรยาทำงานบ้าน	63
24	อำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของสามีและภรรยา	68
25	คำปานกลางของการมีส่วนร่วมของภรรยาในการตัดสินใจในครอบครัว	69
26	ผลการวิเคราะห์ความแนบแน่นของข้อความที่ใช้วัดการยอมรับว่าสามีควร เป็นใหญ่ในครอบครัว	70
27	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับสามีต้องเป็นใหญ่ใน ครอบครัว	71
28	คำปานกลางของความคิดของภรรยาเกี่ยวกับการให้สามีเป็นใหญ่ในครอบครัว จำแนกตามระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของภรรยา	72

ตารางที่

หน้า

29	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับสามีต้องเป็นใหญ่ในครอบครัวจำแนกตามความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของสามีและภรรยา	74
30	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับสามีต้องเป็นใหญ่ในครอบครัวจำแนกตามความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา	75
31	คำปานกลางของความคิดของสามีและภรรยาเกี่ยวกับสามีต้องเป็นใหญ่ในครอบครัวจำแนกตามจำนวนปีที่สมรส	76
32	ปัญหาทางการเงินที่สามีคิดว่าครอบครัวจะต้องประสบถ้าให้ภรรยาออกจากงานที่ทำอยู่	78
33	คำปานกลางของความคิดของสามีเกี่ยวกับสามีต้องเป็นใหญ่ในครอบครัวจำแนกตามปัญหาทางการเงินที่ครอบครัวจะต้องประสบถ้าให้ภรรยาออกจากงานที่ทำอยู่	79
34	ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำปานกลางของความคิดของภรรยาเกี่ยวกับสามีต้องเป็นใหญ่ในครอบครัวกับอำนาจในการตัดสินใจของภรรยา	80